

Най-често срещани причини за отпадане на етап "Оценка на административното съответствие и допустимостта" по Първия краен срок по процедура BG16RFOP002-2.001 "Подобряване на производствения капацитет в МСП"

На етап административна оценка и допустимост отпадат 113 проекта от общо 844 получени. В сравнение с предишни схеми, когато на този етап отпаднаха около 20% от всички проекти, се забелязва подобрение – само 13% от предложенията са отхвърлени по настоящата процедура.

Кои са най-често срещаните основания за отхвърляне на проекти на този първи етап от оценката?

- Електронна поща – какво е това?

Изцяло електронната комуникация с Управляващия орган и Оценителната комисия е затруднила най-голям брой от кандидатите. Всички питання на комисията бяха задавани по електронна поща и можеха да се видят единствено в електронната система ИСУН. Очевидно, редовната проверка на мейла не е сред практиките на българските фирми. Общо 41 фирми, или 36% от всички отхвърлени на този етап са пропуснали електронните съобщения за въпроси и са отпаднали, тъй като не са предоставили на време или въобще не са подали изискваните допълнително документи.

- Колко важни са хоризонталните политики?

За пръв път има отхвърлени предложения за обосновка на това в коя категория дейности попадат предвидените инвестиции и как допринасят за развитието на предприятието. Съответствие с хоризонталните политики се оказват втората по популярност причина за отхвърляне на етап допустимост. Въпреки че подобно изискване винаги е имало в предходните схеми, досега няма процедура, в която толкова голям брой предприятия (21%) да не успеят да обосноват за какво искат да закупят планираното оборудване. Често срещана грешка в тази категория е и обосноваването на дейностите с „диверсификация на продукцията”, която беше допустима категория в предишните години, но е недопустима по настоящата процедура. Тук функцията "copy/paste" е изиграла лоша шега на част от кандидатите.

- Работа с Excel и как да принтираме повече от един работен лист.

И ако предната грешка е в сферата на „обосновки и аргументация”, то третата по ред причина за отхвърляне на проектни предложения е изцяло техническа. Общо 23 проекта (20%) са отпаднали защото не са предоставили пълно копие на хартиен носител на Бизнес плана или предоставеното копие не е подписано. Бизнес планът беше единственият документ, който не можеше да бъде допълнително изискан съгласно Насоките за кандидатстване. Очевидно сложната таблица в Excel, с няколко работни листа се оказала голям препъни камък. От аргументацията за отхвърляне, публикувана от УО е видно, че има проекти с непълно принтиран бизнес план – т.е. основната причина е недостатъчните умения за работа с Excel.

- ПРСР и горските продукти

Осем години след обявяването на първата процедура по ОП "Конкурентоспособност" от предишния програмен период, все още 15% от отпадналите фирми не могат да определят дали попадат в обхвата на ОПИК или Програмата за развитие на селски райони. Общо 17 проекта на микро предприятия в селска община или предприятия, работещи в областта на преработка на земеделски продукти/горски продукти са

направили грешна преценка на допустимостта си и са отхвърлени. При преценката на допустимостта се наблюдават и фирми с търговски кодове на икономическа дейност, което също е недопустимо.

- **Когато фирмата е на загуба**

Един от критериите за допустимост се оказва сериозен проблем за фирмите, участващи в настоящата процедура. 17 кандидати са отхвърлени като недопустими, защото са определени като предприятия в затруднено положение съгласно чл.2, пар.18 от Регламент (ЕО) № 651/2014, предвид обстоятелството, че записания им капитал е намалял с повече от половината поради натрупани загуби. Въпреки, че процедурата формално няма изискване фирмите да са на печалба, икономическите критерии са доста високи. Предприятия в затруднения са не само фалирали фирми, а такива чийто капитал е намалял повече от половината за последната година поради загуби.

Категория „Други”

Сред останалите, вече далеч по-малко на брой основания за отхвърляне са: недопустим сектор (извън земеделски и горски продукти) – 9 проекта; реализирани приходи от продажби под изискуемият минимум за съответната категория предприятие – 5 проекта; заявена безвъзмездна помощ под изискуемият минимум –3 проекта; повторно предоставяне на техническа спецификация различна от първоначалната – 2 проекта или реализация на проекта в партньорство с други предприятия – 1 проект.

При анализ на видовете изисквани документи се вижда, че проблемите са основно в:

- Недатирани декларации – тук основният проблем е че образецът на повечето декларации не съдържа поле за дата и подпис на всяка страница, а само на последната, докато в Насоките за кандидатстване, изискването е всички декларации да са датирани и подписани на всяка страница. Да, едно внимателно четене на изискванията ще реши този "малък" пропуск, но и самата администрация може да не създава допълнителни затруднения, а като изисква даден реквизит на всяка страница, да сложи съответните полета за това. Не само фирмите ще са улеснени, а и самият процес на оценка.
- Предоставяне на счетоводни документи във формат, различен от този на НСИ.

От така направеният кратък технически обзор е видно, че фирмите все още изпитват сериозни затруднения при покриване на административните изисквания или определянето на допустимостта си. Проблемните моменти могат да се обобщят така:

- Затруднения от технически характер (работа с електронна поща и Excel) са най-голямото предизвикателство пред бизнеса – очевидно новите изисквания за работа са затруднили 56% от отпадналите кандидатите. Това поставя на дневен ред въпроса как ще се справят фирмите при процедури, при които ще се кандидатства изцяло електронно. При подобни процедури се изисква наличие и ползване на квалифициран електронен подпис, което може да се окаже още по-голям проблем особено при фирми, които очевидно имат затруднения да си проверяват електронните пощи поне веднъж седмично.
- Проблеми при определяне на допустимостта - основата работа на сериозният консултант е първо да определи дали кандидатът е допустим по зададените критерии и второ да бъде достатъчно честен с него и да го уведоми, ако не отговаря на някой от тях. Големият брой отхвърлени предложения по

допустимост (общо 46% от всички) говори или за неползване на консултант или за непрофесионално и/или недостатъчно компетентна работа на консултанта.

- Качествени проблеми - липсата на солидна и аргументирана обосновка може да се дължи на няколко факта: подценяване на тези части от Формуляра, ползване на текстове с обосновки от предишни процедури, когато правилата бяха коренно различни, както и непознаване на хоризонталните политики и тяхната приложимост във всеки един проект.

В заключение, общият извод който се налага от анализа на резултатите от този етап на оценка на тази първа по рода си процедура за подбор на проекти по ОПИК 2014-2020 е, че въпреки, че относителният дял на проектите, които отпадат на етап допустимост намалява, се наблюдава тревожно голям брой фирми, които повтарят грешки от предишни процедури, не са способни да се справят с административните изисквания, както и да се възползват от предимствата на информационните технологии.